

JUHEND MESILASTE HAIGUSTE UURIMISEKS PROOVIDE VÕTMISEKS, PAKKIMISEKS JA LABORISSE SAATMISEKS

19.02.2016

Parasitoloogilised uuringud

Nosematoosi (nosemoosi) uurimine

- Vähemalt 60 täiskasvanud mesilast pere kohta kogutakse taruavalt, ei koguta alla 8-päevaseid mesilasi.

Laboris määratakse *Nosema* spp. eoste olemasolu. Tellida saab eoste arvukuse määramist.

Uuringu kestus: 1-3 tööpäeva.

Vajadusel on võimalik tellida *Nosema* liigilist määramist (täpsustamiseks küsida infot bakterioloogia-patoloogia osakonnast).

Amöbioosi (amöbiaasi) uurimine

Proovid võetakse analoogselt nosematoosi uurimiseks võetud proovidega ning saata laborisse esimesel võimalusel.

Uuringu kestus: 1-3 tööpäeva.

Varroosi (varroatoosi) uurimine

- Proov lesehaudmest, selle puudumisel töomesilaste haudmest
- Haigustunnustega vastsed (vähemalt 5 tk).
- 200-300 mesilast.
- Tarulangetis.

Laboris määratakse *Varroa* lestade olemasolu, mesilaste proovist määratakse tellimisel ka lestade arvukus.

Uuringu kestus: 1-3 tööpäeva.

Akarapioosi (akarapidoosi) uurimine

- Haiguskahtlusega tarust ja sellest 3 meetri raadiuses t kogutakse juhuvalimina ca 50 haigustunnustega mesilast (roomavad, lennuvõimetud, elusad, surevad või hiljuti surnud). Surnud mesilased peavad olema uuritud 2-3 päeva jooksul.
- Uuringut on parem läbi viia varakevadel või hilissügisel kui lestade tabandus on kõrgem, võimalusel võtta proove leskedest.

Laboris määratakse *Acarapis woodi* lestade olemasolu.

Uuringu kestus: 1-3 tööpäeva.

Putukad mesilast

Kahtlased putukad kogutakse kaanega suletavatesse anumasse ja saadetakse laborisse morfoloogiliseks määramiseks

Bakterioloogilised uuringud

Ameerika haudmemädaniku uurimine

- Proov haudmekärjest.
- Haigustunnustega vastsed.
- Ca 60 mesilast.
- Muud proovid (tarulangetis, mesilasvaha, mesi, tarulangetis, õietolm).

Laboris uuritakse proove spetsiaalsete mikrobioloogiliste uurimismeetoditega.

Uuringu kestus: kuni 2 nädalat.

Euroopa haudmemädaniku uurimine

- Proov haudmekärjest.

- Haigustunnustega vastsed.

Proovid jahutatakse ning saadetakse võimalikult kiiresti laborisse (proovi värskus mõjutab oluliselt uurimistulemust), palun teavitada eelnevalt bakterioloogia laborit.

Proove uuritakse spetsiaalse mikrobioloogilise uurimismeetodiga

Uuringu kestus: kuni 2 nädalat.

Bakteriaalsed kõhulahtisuse tekitajad

Proovid: haiged mesilased, ca 60 tk

Laboris uuritakse proove mikrobioloogiliselt.

Uuringu kestus: kuni 2 nädalat.

Proovid võtmine viirushaigustele uurimiseks

NB! Enne proovide saatmist võta laboriga ühendust uurimisvõimaluste osas

- Ägeda paralüüsi viirusele
- Kroonilise paralüüsi viirusele
- Deformeerunud tiibade viirusele

Laborisse saadetakse 50-100 eelistatult elusat või hiljuti hukkunud haiguskahtlusega mesilast.

Proovide kogumine ja laborisse saatmine

- ***Tarulangetise proovid***

Võetakse pärast puhastuslendu või esimesel mesilasperede läbivaatusel, proovi suuruseks on vähemalt pool teeklaasi täit (100- 200 ml). Kogumiseks kasutatakse pappkarpi, paberikotti või kaanega suletavat konteinerit. Hoitakse laborisse saatmiseni jahedas, kuivas ja pimedas ruumis.

- ***Proov haudmekärjest***

Noaga lõigatakse tükk suurusega ca 10x10 cm². pakitakse paberisse ning pannakse soovitavalt puust või kartongist karpi. Vältida kärje vahetat pakkimist kilesse, fooliumisse jms. pakkematerjalidesse (hallitusseente areng raskendab proovi uurimist). Vältida pakendite lekkimist ja proovide ristsaastumist.

- Euroopa ja Ameerika haudmemädaniku uuringuks võetakse proov haudmekärjest, mis sisaldab võimalikult palju haigeid ja surnud vastseid või värvi muutnud hauet
- Varroa uuringuks võetakse proov lesehaudmest, selle puudumisel töomesilaste haudmest

- ***Proovid haigustunnustega vastsetest***

Haigustunnustega vastsed (vähemalt 5 tk) võetakse spaatli, vatitiku, mikropintsettide vms vahendi abil väikesesse kaanega suletavasse (nt. Eppendorfi) katseklaasi vms anumasse. Bakterioloogiliseks uurimiseks peavad proovivõtuvahendid olema steriilsed. Proovehoitakse laborisse saatmiseni ja transportimisel ca 4°C juures.

- ***Mesilaste proovid***

Proovid kogutakse kaanega suletavatesse konteineritesse. Elusad mesilased surmatakse võimalusel sügavkülmikus hoidmisega. Proove hoitakse laborisse saatmiseni ja transportimisel ca 4°C juures.

Proovide märgistamine ja kaaskiri

Proovid märgistatakse proovi numbriga. Koos proovidega saadetakse laborisse korrektselt täidetud sisaldav kaaskiri (*kaaskiri mesila proovide uurimiseks*), mille leiab VTL-i kodulehelt [tellimuste vormid](#) alt.

Proovid uuritakse Veterinaar- ja Toidulaboratooriumi Tartu laboris.

NB! Veterinaar- ja Toidulaboratoorium ei uuri mesila proove mürgistuse kinnitamiseks.

Täiendav info ja kontaktid:

Bakterihaiguste osas: bakterioloogia- patoloogia osakond, bakterioloogia labor, tel. 738 6120

Parasitaarhaiguste osas: bakterioloogia- patoloogia osakond, bakterioloogia labor, tel. 738 6123

Viirushaiguste osas: molekulaaranalüüsi osakond, info telefonil 738 6121